

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Status

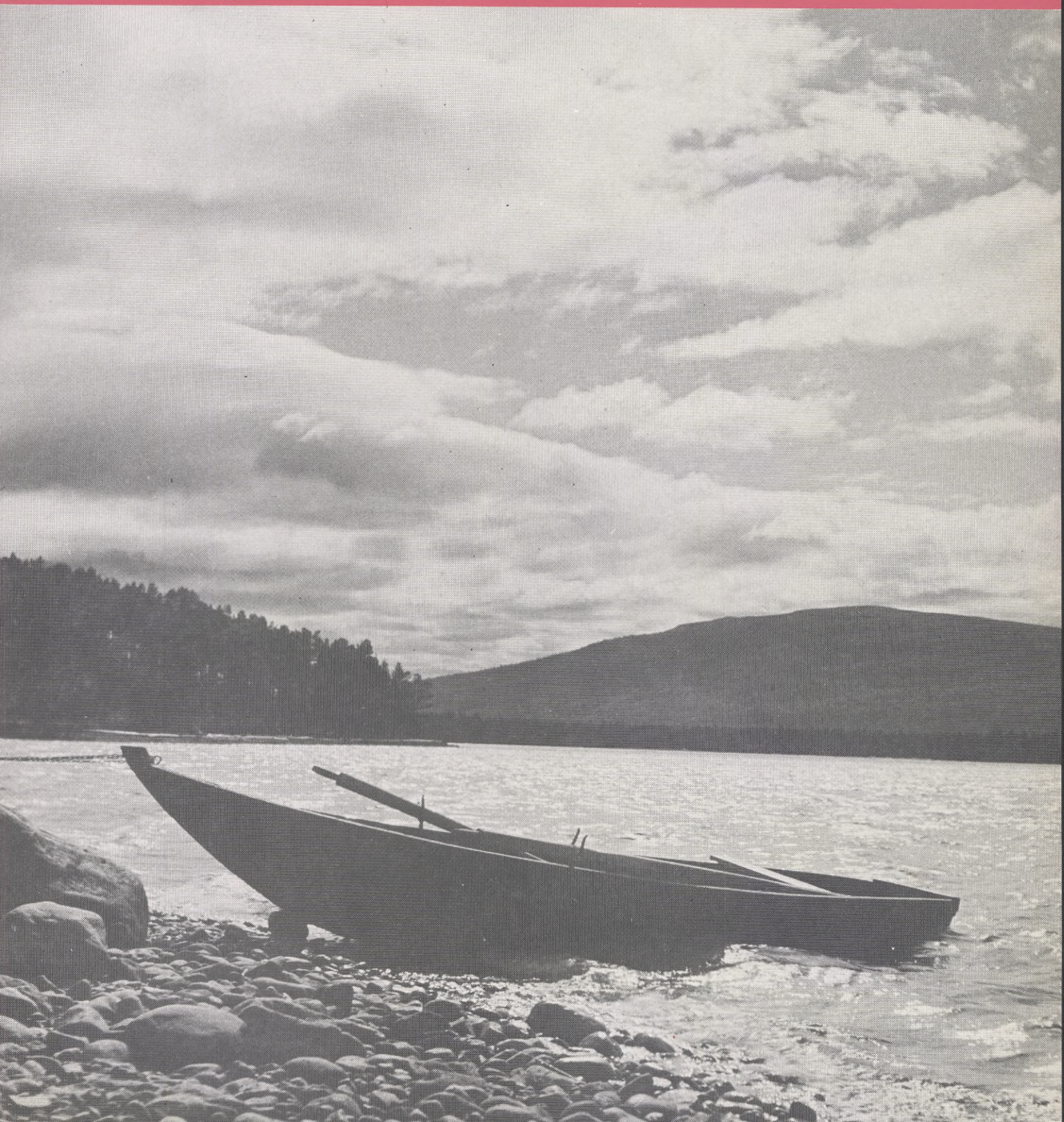
7·76
augusti

SOCIALMEDICIN • MILJÖFRÅGOR • HANDIKAPP

Tidskrift för Riksförbundet för hjärt- och lungsjuka

pris 3:—

**Det finns säkert många som går och
undrar varför du aldrig hör av dig.**

**Skicka några rader. Annars tröttnar de
snart på dig.**

Status

Organ för Riksförbundet
för hjärt- och lungsjuka

nr 7 1976 årgång 39

Ansvarig utgivare: Albert Fredin

Redaktör: Erik Ransemar

Förbundskansli:

David Bagares Gata 3, 1 tr, Sthlm

Postadress: Box 3196,

103 63 Stockholm

Telefon: 08/23 15 30

Postgiro: 95 00 11 - 7

Tryckeri:

Axlings Tryckeri AB,

Södertälje

Prenumerationspris:

Helår 25:—, medlemspren. 10:—

Ur innehållet:

RHL kommer att uppvakta Socialstyrelsen om hjärtdispensärer, ett av RHL-kongressens viktigaste beslut. Ett utförligt referat på sid 5—7

Vad ska vi ha lokalradion till? Rune M Lindgren efterlyser debatt om lokalradions framtid Sid 14—15

100 danskar arbetslösa. Gunnar Nilsson har varit i Danmark och intervjuat danska socialforskare Sid 8—9

Bildkruss sid 17

Omslagsbild: Hernried

Foto sid 10 och 14: Mark Markefelt

Foto sid 9 och 11: Hernried

Teckning sid 8: Elsie-Britt Stenqvist

Hjärt- och lungsjukvården i en krissituation

Det finns en allvarlig och icke oberättigad oro hos Riksförbundets för hjärt- och lungsjuka medlemmar över den uttunning av specialistvården som är på gång i vårt land. Det framgick med all önskvärd tydlighet under förbundskongressen i Borås i juli månad i år.

Oron gäller lungsjukvården, astmavården, hjärtsjukvården och pacemakerbehandlingen. Vem ska sköta oss när specialisterna är borta, som en av pacemakerbärarna sa, när hon redogjorde för vad som planeras inom Sveriges största sjukhus.

Den frågan ställer många hjärt- och lungsjuka idag till vårt förbund och till landets huvudmän och ansvariga för landets sjukvård. Den specialistfunktion som de gamla dispensärerna hade för de lungsjuka innebar på många sätt en trygghetsfunktion. De lungsjuka slapp täta läkarbyten. De visste att de inte behövde traggla med sin ofta långvariga och komplicerade sjukdomsbild varje gång de kom på kontroll till dispensären.

För de hjärtsjuka idag är situationen annorlunda. I en motion till kongressen beskrev centralorganisationen för hjärt- och lungsjuka i Blekinge den så här:

Ett problem för vårdtagare i dagens sjukvård är de ständiga bytena av läkare vid kontroller på sjukhus. För den stora gruppen hjärtsjuka, många med täta kontroller, är detta ett synnerligen allvarligt problem, då läkarbyten ofta betyder byte av medicin, som om den inte utprovas på sjukhus under ständig läkarkontroll ibland kan ha ogynnsamma verkningar. Dessa läkarbyten skapar också en otrygghetskänsla som inte är hälsofrämjande för den sjuke.

De som skrivit de här raderna vet vad de talar om. De har både egna och andras samlade erfarenheter bakom sig. De har också diskuterat situationen vid möten och sammankomster och kommit fram till att det nu behövs hjärtdispensärer eller liknande funktioner. Gehöret på kongressen för det här förslaget, som också hade framförts av Göteborgsavdelningen, var stort.

Men oron för utvecklingen inom lungsjukvården i övrigt finns också. Vad skall hända med de gamla tbc-patienterna när de skrivs ut från dagens lungkliniker? Ingen vårdavdelning vill ta emot en gammal tbc-patient. Vi har bevis för detta i Jönköpings län. Det sa Jönköpings läns centralorganisation i en motion där man krävde att Socialstyrelsen borde uppvaktas om problemen.

Även den motionen fick ett kraftigt gensvar hos kongressen och den fastslog att det nu gällde att i samråd med lungläkare inrikta samhället på att få fram en lungsjukvård som gör skäl för namnet.

Vi har något över 900 pacemakerbärare i vårt land. Förundersökning av de hjärtfel som fordrar inoperation av pacemakers samt rutinkontroller efter operation och bedömning när generatorbyte måste ske utförs nu på två kliniker i landet, båda belägna i Stockholm. De här klinikerna är redan nu överbelastade när det gäller sjukvård och underbemannade när det gäller personal.

I en motion av en enskild medlem, för övrigt landets första pacemakerbärare, med 19 års erfarenhet av batterihjärta, fastslås att landstinget i Stockholms län inte visat tillbörligt intresse. Landstinget bör ägna pacemakerfrågan stor vikt innan en katastrof uppstår, säger han och han har erfarenheter.

Vad hjälper ett väl utvecklat socialförsäkringssystem om inte sjukvårdssystemet fungerar för dem som tvingas att kontinuerligt anlita det? Varför inte inse det rationella i att söka samhällsbesparingarna i första ledet, att förebygga socialförsäkringsutflödet genom rationellt förebyggande arbete?

Hjärtdispensärer är kanske rationella instrument för förebyggande vård.

ERIK RANSEMAR

Alla har vi behov av studier

Studier är betydelsefulla för föreningslivet. De svenska folkrörelserna har som regel hämtat sin kraft ur ett tråget studiearbete bland sina medlemmar. Så är det än idag. En förening — stor eller liten — kan som regel mäta sin vitalitet i sin egen studieverksamhet.

Varför är det så?

Jo. Studier är aktivitetsskapande. I den lilla gruppen — studiecirkeln — kan man samlas för att diskutera och lära nya saker. Det kan gälla ett främmande språk, samhällsfrågor eller studier kring en skönlitterär bok. Alla kan delta oberoende av förkunskaper. I en studiecirkel är det deltagarna själva som avgör studietakt och uppläggning.

Studier ger självförtroende och kunskap, men också kontakt. Man lär känna och förstå varandra bättre. Studiecirkeln är också den erkänt bästa metoden när det gäller att nå ut till vuxna med begränsad studievana.

I Brevskolans katalog för 1976/77 finns mer än 300 studiematerial att välja bland. Ta upp studiefrågorna till diskussion på nästa föreningsmöte. Börja med att beställa vår katalog.

När ni bestämt er för att satsa på studier tar ni kontakt med ABF på er ort. Där får ni hjälp med alla praktiska detaljer.

Enkelt, eller hur?

 Brevskolan
126 12 Stockholm 42 • Telefon 08/44 04 80

Boråskongressen samlade en stor deltagarskara.

RHL-kongressen krävde bättre lungsjukvård och hjärtdispensärer

Det blev en kongress som präglades av den ökade aktivitet som utvecklats inom förbundet de senaste åren, när Riksförbundet för hjärt- och lungsjuka samlades till förbundets 21:a kongress i Borås i början av juli. Där fanns en påtaglig tillförsikt om att det finns många arbetsuppgifter att klara av och en vilja att ta itu med dem. Det var överhuvudtaget en mycket positiv kongress, väl arrangerad och organiserad.

Förbundsordförande *Bo Martinsson* konstaterade också i sitt hälsningsanförande att det under den gångna treårsperioden ägt rum en glädjande utveckling inom förbundet. Han pekade på att medlemsantalet ökat med över 2 000, att de hjärtsjuka i ökat antal ansluter sig till förbundet — de är nu cirka 4 500 —, att upprustningen inom förbundskansliet lett till att den utåtriktade aktiviteten ökat liksom arbetet på fältet, att studieverksamheten ökat betydligt och att antalet föreningar ökat från 108 till 120.

Kostnadsutvecklingen i vårt samhälle ger dock förbundet oro. Våra inkomster kan inte ökas i takt med inflationen, så förbundsordföranden och pekade bland annat på vilken fördyring utgivandet av tidskrifter fört med sig under de senaste åren.

Förbundsordföranden kunde hälsa representanter för Borås kommun, landstinget, länsarbetsnämnden, försäkringskassan, kommunala handikapprådet, HCK, Riksförbundet mot allergi, hjärt- och lungsjukas riksförorganisationer i Finland, Norge och Danmark liksom en rad enskilda medlemmar och gäster välkomna till kongressen.

Guldnålar till gamla föreningskämpar

Innan de egentliga förhandlingarna kom igång passade *Bo Martinsson* på att introducera ett nytt inslag i förbundskongresserna, utdelandet av det för två år sedan instiftade hedersmärket. De som nu blev hedersledamöter i förbundet och som fick guldnålar av

Bo Martinsson var *Albert Fredin*, *Len-nart Åkerström*, *Alfred Lindahl*, *Gustav Somdal*, *Gunnar Lögdberg* och *Gustav Englund*.

Ordföranden i den arrangerade föreningen, Föreningen för hjärt- och lungsjuka i Älvsborgs län, *Herbert Ahlqvist*, hälsade välkommen till Borås och Sjuhäradsbygden. Han uttalade sin glädje över det goda samarbete man haft med Borås kommun i förberedelsearbetet för kongressen.

Stad sedan 1622

Kommunfullmäktiges vice ordförande, *Torsten Torsson*, sa i sin presentation av Borås att handel och hantverk kom redan tidigt att dominera bygden. Knallen hörde hemma i Borås och Sjuhäradsbygden även om han reste vida omkring i landet.

Idag har Borås den största andelen förvävsarbetande kvinnor som någon kommun har i vårt land, men mer än hälften av dem arbetar inom industrin och industrin det är detsamma som *TEKO*.

Till förbundsordförande omvaldes Bo Martinsson.

Kultur åt alla

Kongressens tema var Kultur och fritid. Kanslirådet Åke Fors från socialdepartementet och handikapputredningen uppehöll sig i sitt kongressanförande främst vid det betänkande Kultur åt alla som handikapputredningen överlämnade till utbildningsministern veckan innan kongressen.

Han ansåg att det under den senaste tioårsperioden skett en ökad medvetenhet om de olika handikappgruppernas behov och problem inom vårt samhälle. Samhället är en gemenskap mellan människorna, sa han, och alla behövs i denna gemenskap. Alla måste ha möjlighet att vara med att utveckla och förändra den samhällsgemenskap vi lever i.

Anförandet kommer att publiceras i ett sammandrag i kommande nummer.

Föräldraföreningen ett nytt inslag

Till att leda förhandlingarna under kongressen valdes Bo Martinsson, Åke Magnusson och Herbert Ahlqvist. 97 röstberättigade ombud svarade vid fastställandet av röstlängden och det var jämnt tio ombud mer än vid förra kongressen.

Britt-Marie Gustavsson, sekreterare i den nybildade Föräldraföreningen för hjärt- och lungsjuka barn, berättade om hur föreningen arbetar. Föreningen hade när den bildades den 25 maj 1975 150 medlemmar. Idag har man tredubblat sitt medlemstal.

Det föds varje år 800 barn med hjärtfel. Av dessa är 1/3 så svårt sjuka att de inte lever mer än några månader, 1/3 har inga svårare symptom och 1/3 har symptom och måste behandlas. Behandlingen är nästan uteslutande operation.

De hjärtsjuka barnens situation har förbättrats kraftigt de senaste åren genom teknikens framsteg, sa Britt-Marie Gustavsson.

Till de önskemål som föräldraföreningen har hör flera kuratorer på barnklinikerna och bättre och en hetligare regler för vårdbidrag. Hon sa också, att man snart kommer att bilda en ungdomssektion som främst kommer att uppmärksamma ungdomarnas behov av utbildning och arbete.

Om Riksföreningen för Cystisk Fibros som sedan 1971 är ansluten till RHL informerade Christina Westring. Hon betonade hur värdefullt samarbetet med RHL är, speciellt kontakterna med RHL:s lokalavdelningar, eftersom RFcF bara har en lokalavdelning i landet.

Idag har RFcF kännedom om 180 ungdomar med cystisk fibros, en sjukdom som man fortfarande inte vet orsaken till. 20 av dem är över 15 år. För några år sedan var medellivslängden för cystisk fibros sju år, idag är den mer än dubbelt.

Ingen debatt om verksamheten

Verksamhetsberättelsen gick igenom utan debatt sedan Alfred Lindahl från Örebro sin vana trogen begärt klarläggande. Den här gången var det frågan om läkarintyg vid rekreationsresor utomlands och att förbundsstyrelsen bör ha alternativa resmål klara när utomlandsresor av någon anledning inställs. Bakgrunden var att förbundsstyrelsen inställt en resa till Spanien på grund av det politiska läget i landet.

Tord Axelsson replikerade att man som alternativt resmål erbjudit Madeira och Bengt Dahlström att det är nödvändigt att hjärtsjuka har läkarintyg eftersom RHL annars inte kan

ta ansvaret att sända folk på resor utomlands.

Samarbete eller samgående?

Större delen av kongresstiden gick åt till att behandla de 38 motioner — rekord hittills — som lämnats in till denna kongress. I denna rapport ska vi koncentrera oss på de motioner som ledde till debatter och omröstningar. De flesta motionerna antogs utan debatt. De hade i regel också tillstyrkts av representantskapet eller på annat sätt behandlats positivt.

Den första motionen som vållade debatt kom från Västmanlands län. Den handlade om möjligheten att gå samman med andra närliggande förbund.

Tord Axelsson erinrade om att RHL varit pionjär i arbetet för samverkan inom handikapprörelsen. I den första samarbetsorganisationen i vårt land intog RHL en framträdande plats.

Arne Jonsson tog upp frågan om de termer man rör sig med. Vad är medicinskt handikapp frågade han. Det säger ingenting. Osynligt handikapp är ett bättre uttryck men jag skulle vilja att vi använde begreppet osynligt rörelsehindrade istället, för det är vad vi är som är hjärt- och lungsjuka.

Hadar Hallén ville att förbundsstyrelsen skulle ta fram de konkreta samarbetsfrågor med olika handikappförbund som vi kan urskilja för att på så sätt få ett underlag för samarbetet.

Karl Axel Berglund ville koncentrera sig på samråd med allergiförbundet. I Västmanlands län — där Berglund är verksam — finns intresse för samgående, sa han och exemplifierade.

Thore Leijon talade för den aktiva Malmöföreningen och slog fast, att samarbete finns det inte någon motvilja mot, men sammanslagningar bör vi se som ett avlägset mål.

Lennart Åkerström talade för att vi borde mer se på det som förenar istället för på skilljaktigheterna. Vi har skilda förutsättningar i olika grupper, men vi har också mycket som är gemensamt.

Kongressen beslöt i enlighet med representantskapets förslag, att den kommande förbundsstyrelsen får arbeta för ett vidgat samarbete med övriga organisationer inom medicingruppen och att även undersöka möjligheterna att på sikt åstadkomma ett samgående med närliggande handikappförbund.

Hjärtdispensärer behövs

Nästa stora debattfråga blev hjärtdispensärer eller icke. Frågan hade väckts både från Göteborg och Blekinge. Motiven var i korthet, att dagens hjärt-

sjuka har stora problem med de ständiga bytena av läkare vid kontroller på sjukhus. Läkarbyten betyder ofta byte av medicin, som om den inte utprovas på sjukhus under ständig läkarkontroll ibland kan ha ogynnsamma verkningar. Läkarbytena skapar också en otrygghetskänsla som inte är bra för den hjärtsjukes psykiska jämvikt.

Frågan var tydligen känslig eftersom det hade nått ut till ombuden att förbundsstyrelsen i en tidigare behandling av motionerna hade föreslagit avslag. Förbundsstyrelsen hade dock inte kunnat enas och representantskapets förslag var nu att kongressen skulle uppdraga åt förbundsstyrelsen att den skulle följa frågans utveckling och att göra de utredningar i sakfrågan som kunde anses erforderliga.

Tord Axelsson som var förbundsstyrelsens föredragande sa, att idén var bra men att problemet gällde hur man ska få fram personal. Vi kan inte heller säga att läkarna har dålig grundutbildning när det gäller hjärtat, menade han.

Alva Bengtsson som talade för motionärerna sa, att man tänkt ganska länge på behovet av hjärtdispensärer inom organisationerna i Blekinge. Erfarenheter hade man bland annat från sitt konvalescenthem. Hon yrkade att RHL skulle ta kontakt med socialstyrelsen, kommunförbundet och landstingsförbundet för att få deras syn på den här frågan.

Beslutet blev att kongressen fastställde representantskapets förslag men med tillägget att RHL också skall göra framställan om hjärtdispensär eller liknande hos socialstyrelsen.

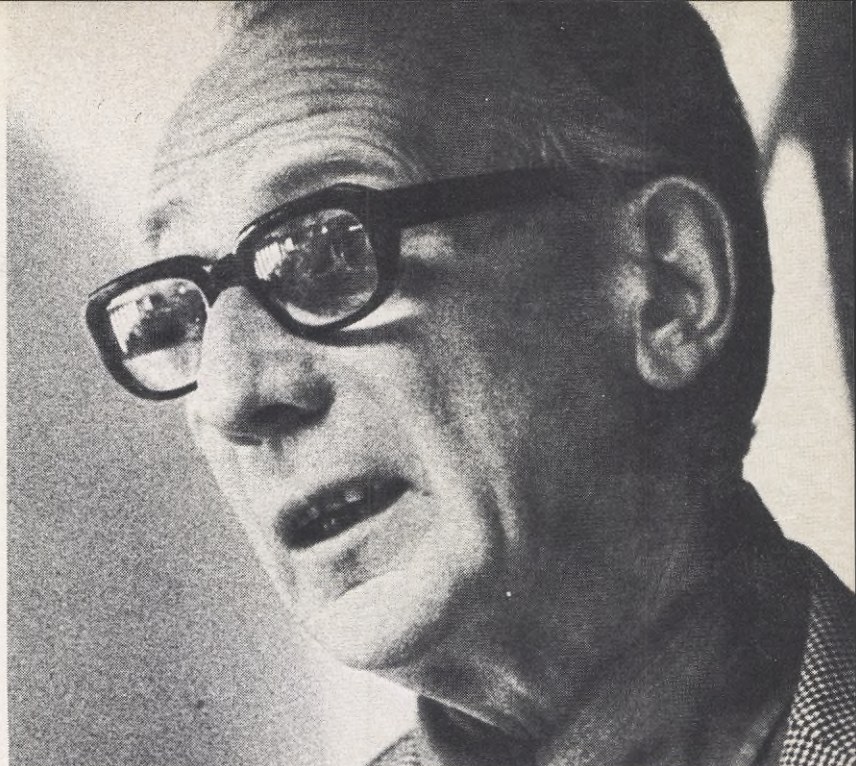
Är trygghetslagarna trygga?

Den frågan debatterades livligt på grundval av en motion från Blekinge och en gemensam motion från centralorganisationerna i Södermanland, Västmanland, Örebro och Värmland.

Har det blivit svårare att få arbete efter det de här lagarna kom till, om man har ett "begränsat arbetsutbud". I Blekingemotionen påtalades i alla fall att det har blivit svårare att få fram provanställningar.

Bo Martinsson ansåg inte att det finns några skäl att fördöma trygghetslagarna. De har säkert haft betydelse för att förhindra en ökad utslagning från arbetsmarknaden. Men självklart måste alla delar av dessa lagar användas och där kanske det brister.

Bengt Johansson talade för att man borde få tillbaka utbildning i företag med bidrag till den enskilde. Man hade haft frågan uppe i HCK i Uppsala.

Kanslirådet Åke Fors talade om kultur åt alla.

Tord Axelsson rapporterade att både frågan om provanställning, utbildning i företag liksom trygghetslagarnas effekter och tillämpning fortlöpande hade diskuterats i den centrala arbetsvårdsdelegationen inom AMS.

Edvall Eriksson ansåg att statens ansvar bör ökas.

Många talare framhöll fackföreningarnas ökande roll i de här sammanhangen. Erfarenheterna var tydligen blandade. Många framhöll mot bakgrund av egna erfarenheter att det fordrades mycket information och mer fördjupade studier inom fackföreningsrörelsen innan en förändring härvidlag kunde förväntas.

Kongressen beslöt att i samverkan med HCK följa trygghetslagarnas verkan men förbundsstyrelsen fick också i uppdrag att trycka på så att staten tar ett ökat ansvar för anställande av handikappade på lika villkor med icke handikappade.

Debatt om hjärtmärken

Hur skall ett bra hjärtmärke se ut? Det blev den stora slutdebatten på kongressen. I Arvika hade man föreslagit att det borde finnas ett märke som kan bäras synligt. Det här förslaget hade representantskapet föreslagit avslag på. Man fann det icke lämpligt att föra ut ytterligare ett hjärtmärke.

Helge Nilsson försvarade motionen, starkt kritisk mot yttrandet från representantskapet. Han hade själv låtit framställa ett märke som bars på kavajuppslaget. På baksidan fanns plats för persondata m.m.

Rolf Lindros från Göteborg visade upp den variant som säljs i Göteborg. Det är en sk talisman, en medaljong som det står SOS på. Den är vattentät. Öppnar man den finns det en väl hopveklad remsa i den. På remsan finns det plats för namn, bostad, anhörigas namn, blodgrupp, läkare, medicin m.m. på flera språk. Priset var dock högt, 40:— i guld och 20:— i nickel, om man köper genom HCK i Göteborg.

Gustaf Sandin från Borlänge återgav en replik från en kamrat som påpekat att man kan hinna dö innan den som är ovan får upp den här medaljongen.

Det blev votering med slutna sedlar efter det att ett förslag om återremiss hade röstats bort. Avslagsyrkandet gick igenom med 51 röster mot 42 för motionen.

Tre nya i styrelsen

Bo Martinsson omvaldes till förbundsordförande med acklamation. Detsamma gällde *Tord Axelsson* som förbundssekreterare och *Bengt Dahlström* som förbundskassör.

Röstning med slutna sedlar blev det däremot när det gällde de övriga fyra platserna i förbundsstyrelsen. Valberedningen hade föreslagit omval av *Sven Widegren* och nyval av *Åke Magnusson*, *Bror Ek* och *Mary Ericson*. *Hadar Hallén* från Jönköping talade för *Nils Knutsson* från Kalmar.

Valet gick emellertid enligt valberedningens förslag. *Nils Knutsson* blev sedan vald som förste suppleant.

Erik Ransemar

Ingen lösning på Danmarks arbetslöshetsituation under nuvarande förhållanden, säger dansk socialforskare.

100 000 danskar arbetslösa

Ungdomar och handikappade svårast drabbade

Med ca 100 000 registrerade arbetslösa brottas Danmark med sociala problem av en betydande storleksordning. Främst ungdomar och handikappade har drabbats av den ekonomiska krisen i EF-anslutna Danmark, framhåller **KARL W REDDER**, forskningsledare vid Socialforskningsinstitutet i Köpenhamn för **Gunnar Nilsson**.

Någon exakt statistik kan ingen myndighet i Danmark presentera när det gäller arbetslösheten bland handikap-

pade. Men, säger Karl W Redder till Status, när vi intervjuar honom på Socialforskningsinstitutet i Köpenhamn:

— Tendensen är att de handikappade också har svårt att finna arbete, om de varit borta från förvärvslivet en längre tid.

— Den andra bekymmersamma gruppen arbetslösa är ungdomarna. Femtitusen unga går idag utan arbete.

Statistik

Hittillsvarande statistik visar att arbetslösheten bland de i arbetslöshetskassorna försäkrade var störst under

januari i år med 56 000 registrerade arbetslösa kassamedlemmar. Januari 1975 var motsvarande siffra 50 400. För åren 1964—1974 uppvisar antalet registrerade arbetslösa kassamedlemmar variationerna i den danska ekonomiska utvecklingen. Sålunda var antalet arbetslösa 21 800 år 1964, 18 300 år 1965, 20 700 år 1966, 25 400 år 1977, 41 400 år 1968, 34 900 år 1969, 29 000 år 1970, 33 900 år 1971, 31 800 år 1972, 23 800 år 1973 och 47 000 år 1974.

Statistiken över antalet registrerade arbetslösa kassamedlemmar med fördelning på olika åldersgrupper och

med indelning av de arbetslösa i specialarbetare och övriga samt män och kvinnor, visar att arbetslösheten är störst i samtliga för grupperna 60—64 år, 65—66 år och 67—69 år. Därefter är det grupperna 20—21 år, 22—24 år, som är hårdast drabbade, dvs uppvisar procentuellt de flesta arbetslösa.

Alltid en betydande arbetskraftsreserv

Karl W Redder är skeptisk till möjligheterna att komma till rätta med arbetslösheten bland de handikappade och ungdomarna:

— Det är, säger Karl W Redder till Status, klenst beställt med solidariteten i dessa tider mellan olika grupper inom arbetsmarknaden. Fackföreningarna ser i första hand till de organiserades intressen, vilket är helt självklart och naturligt, men skulle en handikappad söka konkurrera med någon arbetslös kassamedlem eller fackföreningsmedlem är jag inte så säker på att det inte skulle bli bråk.

— När det gäller arbetslösheten måste man komma ihåg, att vi normalt sett aldrig haft någon full sysselsättning i vårt land utom under 60-talet och några år i början av 70-talet. Den nuvarande höga arbetslösheten ser ut att permanentas för överskådlig tid framåt, och den allmänna inställningen är att dessa hundra tusen i första hand skall förses med arbete. Sedan kan vi möjligtvis börja snegla på marginalgruppernas problem. Sådan är den dystra situationen.

Skoltiden förlängs

Även när det gäller de arbetslösa unga är statistiken synnerligen bristfällig. Socialkontoren som söker förmedla hjälp till de unga för ingen statistik:

— Situationen bland dessa unga människor är synnerligen svår. De går ur skolan och söker ett arbete, men finner inget, om de inte har goda betyg och utomordentliga sociala kontakter. Deras tillvaro blir som arbetslösa en evig kretsgång, varigenom de sjunker ned i dyster apati och vanmakt. De bor kanske ihop i ett gäng, dricker inte, röker inte eller brukar narkotika — de väntar på något.

— Den allmänna attityden är att det är någons fel i första hand att de går arbetslösa och att det är någons plikt att erbjuda dem lämplig sysselsättning. Någon politisk medvetenhet uppvisar de inte, inte heller söker de protestera eller artikulera sina behov och krav.

— Ett betydande antal åtgärder söker man nu sätta in, men jag fruktar

Sällsynt med full sysselsättning.

att de är för sent tillkomna eller i vart fall otillräckliga.

— Man söker inom kommunerna t ex förlänga skoltiden med ett tionde eller elfte skolår och man söker också i många fall anordna adekvat yrkesutbildning eller vidareutbildning. Ofta inträffar det emellertid att man av en hel klass som vid vårterminens slut anmält sitt intresse för ett tionde eller elfte skolår, bara får några stycken till hösten. Resten är borta. Var vet ingen. De driver omkring i en tom cirkel och låter tillfälligheterna styra livet.

— Nu är det så att teoretiska studier är knappast vad dessa ungdomar behöver, eftersom de upplever sitt misslyckande från skoltiden och inte heller har någon möjlighet att konkurrera med andra elever om utbildningsplatserna vid högre skolor.

Försök med aktivering

Vid många socialkontor söker man aktivera de arbetslösa ungdomarna på olika sätt. För många har emellertid apatin så präglat deras psykiska status att särskilda åtgärder och betydande personliga insatser är nödvändiga för att få dem att över huvud taget fundera på sin situation och de perspektiv som eventuella framtida möjligheter till arbete kan erbjuda.

Så här sammanfattar Karl W Redder i princip situationen:

— Jag har svårt att under nuvarande förhållanden se hur problemet med de unga arbetslösa och de handikappade som söker arbete skall lösas. Istället har vi i Danmark ett perspektiv att den nuvarande nivån på arbetslösheten kommer att permanentas.

Gunnar Nilsson

Nog är det väl ändå så, att människans hälsa är det viktigaste.

Nu börjar allergierna uppmärksammas

Men överallt handskas vi slarvigt med kemiska produkter

Någonting håller på att hända när det gäller de kemiska hälsoriskerna. Ledaren i Läkartidningen 4/76 är symtom på att insikterna om riskerna med kemikalier börjar sprida sig som ringar på vatten, skriver Gunnar Nilsson i den här översikten.

Att alltfler människor under de senaste decennierna har drabbats av allergier är ju ingen nyhet. Alarmerande har det varit att allergierna trängt allt

längre ner i åldrarna. Mycken upplysning har tarvats för att väcka människorna till insikt om problemets räckvidd.

Läkartidningens ledare i nr 4/76 är en signal om att man nu tänker ta itu med en annan viktig fas i arbetet för en säkrare miljö och arbetsmiljö, nämligen att utbilda kunniga toxikologer som kan ge allmänheten, och dit räknar vi också skyddsombuden och fackliga förtroendemännen, hjälp och råd. Ledarskribenten i Läkartidningen understryker, att "De allra flesta kemiska

ämnen har skadliga effekter, åtminstone i tillräckligt höga koncentrationer".

Tidigare har det varit litet si och så med klarsyntheten från det här hållet, och det bör påpekas att man i ledaren infogat en liten brasklapp: "Den skadliga effekten måste ställas i relation till de positiva effekter man kan uppnå med ett kemiskt ämne ur alla aspekter".

Är det oförsynt att påpeka att det inte är läkarnas sak att lägga ekonomiska värderingar på de risker som möter arbetarna i arbetslivet vare sig

det gäller frisörer, grafiker, målare, ingenjörer eller läkarna själva. De är nämligen liksom vi andra utsatta för risker i sitt jobb.

Arbetsmiljön en maktfråga

Det fattas toxikologer och yrkeshygieniker liksom det fattas tekniker som är tillräckligt utbildade i biologi och humanmedicin för att kunna sköta sitt jobb som skyddstekniker.

Här bör samhället se till att rättelse åstadkoms. Det räcker inte med att säga att alla ställer allt större krav på samhället. Vill vi ha en säker arbetsmiljö, bör man lyssna på den medicinska sakkunskapen när den ställer krav på prioriteringar till yrkeshygienens och arbetsmedicinens fördel.

Allvarligt är det när Läkartidningen tillsammans påpekar att man slåss från ömse håll om pengarna för olika ändamål. Våra resurser är inte obegränsade, men när man nu på högsta medicinska ort kommit till insikt om problemens räckvidd, borde man kunna vänta att politikerna lyssnade i större utsträckning bl a på just kravet på en vettig prioritering.

Sist och slutligen är det där med en god arbetsmiljö en utomordentlig maktfråga. Det har visat sig att man med förenade ansträngningar lyckats lösa komplicerade arbetsmiljöfrågor när lönearbetarna slutligen sagt ifrån att man kräver säkerhet i sitt jobb.

Ingenting att leka med

Att kemikalier under alla förhållanden inte är något att leka med kan en notis i Läkartidningen 12/75 få illustrera. Man upptäckte att samband fanns mellan svåra inneröreskador och användningen av klorhexidin som huddesinfektionsmedel före operation.

Försök på marsvin visade att skador uppstod vid så pass kraftiga utspädningar som 1/100 000, vilket kanske

Skyddsombuden får en allt mer viktig roll i arbetsmiljöfrågorna.

inte är så förvånande om man tänker på den biologiska organismens känslighet.

Slarv

Överallt handskas vi slarvigt med kemiska produkter och preparat. Vi tänker varken på vädring eller så pass enkla skydd som handskar eller att vi måste ha allt vad kemikalier heter oåtkomliga för barn.

Slarv med städning i hemmen, skolorna och offentliga lokaler är väl en del av orsaken till att barn i allt lägre åldrar drabbas av allergier. Det beror också, anses det, på att många dolda risker finns i vår omgivning och bl a i den föda vi äter nu förtiden.

Allt det här bevisar mer än någonting annat att vi inte nått längre än att vi just hunnit skapa opinion för krav

på en säker arbetsmiljö och en säker biologisk miljö för övrigt.

Skäl finns att påminna om att varken produktkontrollnämnden, yrkesinspektionen eller arbetarskyddsstyrelsen fungerar som den ska. Övervakningsmyndigheterna beviljar snabbt dispenser om försumliga arbetsköpare kan hota med att stänga sina butiker, fabriker eller kontor. Dispenssystemet bör bort. Vänta hellre då med en lag än att förutsätta att den endast delvis kommer att tillämpas och dispenser utgå av olika skäl. Flathet inför lagöverträdare eller sådana som nonchalerar brister och risker i arbetsmiljön liksom miljön i sin helhet, gör att somliga bakåtsträvare bara får skrattarna och missnöjespredikanterna på sin sida. För nog är det ändå så, att människans hälsa är det viktigaste. ■

VID BESÖK I HÖÖR,

ät och bo på

Järnvägshotellet

God mat och gott kaffe

Propra rum

Tel. 0413/200 25

Faliraki Beach, Rhodos.

Rhodos nytt resmål för RHL

I höst går rekreationsresan till ett nytt resmål — Rhodos. Resan sker denna gång i samarbete med Scandinavian Touring. Liksom tidigare är subventionerad RHL resan. Vi kan därför erbjuda våra medlemmar denna resa för kr 1 060:— inkl avbeställningsskydd kr 30:— i händelse av sjukdom. Ordinarie pris är kr 1 360:—. Resan är på 14 dagar och avser halvpension. Svensk sjuksköterska och en färdledare från RHL medföljer. För enkelrum är tillägget kr 290:—. Du kan även få rum med havsutsikt och då kostar det ytterligare kr 50:—.

Hotellet

Vi kommer att bo på Faliraki Beach. Ett snyggt modernt och välskött hotell med hög standard. Faliraki Beach lig-

ger på östsidan av ön. Stranden är bland de bästa på hela ön. Vattentemperaturen är omkring +20° i okt/nov. För dem som hellre önskar bada i en pool finns en stor sådan inom hotellområdet. Rummen är stora och ljusa. WC med bad och dusch, varmt och kallt vatten. Luftkonditionering finns på varje rum. Hiss finns. Hotellet ligger på en lugn plats utan besvärande trafik. Inom hotellet finns möjlighet att få sin kostym eller dräkt uppsydd. Skräddarsydda kläder är billiga på Rhodos. Möjligheter till olika aktiviteter finns. Omgivningen är jämn och fin. Fina promenadvägar utan besvärande backar är det gott om.

Måltider

I priset ingår halvpension dvs frukost och lunch eller frukost och middag.

Restauranter

Maten som serveras är av god kvalitet. Runt Faliraki Beach finns flera restauranter. Man försöker överträffa varandra om matens läckerhet. Prova en Moussaka. Greklands högt utvecklade kultur spänner över många områden. Mat är ett. Moussaka är en mycket gammal grekisk maträtt. Generation efter generation har njutit av den. Den innehåller Auberginer (äggfrukter) som varvas med köttfärs och beachamelsås, ugnsbakas och gratinerar. Om man bara är lite sugen kan man prova en Pita som är en rulle av pannkaka med köttfärs, tomat och lök. Grönsakerna är många, olika och saftiga med utmärkt smak.

Motion och rekreation

Det var lite om mat, men motion och

rekreation behövs också. Bada i havet är en upplevelse. Vattnet är kristallklart. Det är ingen svårighet att se botten på ett djup av 15 meter. Rika möjligheter till utflykter finns.

I staden Rhodos som ligger 15 km från hotellet finns sjukhus med hjärtläkare.

Liksom tidigare år svarar RHL för den kostnad som överstiger kr 100:— vid anslutningsresa per järnväg II klass t o r hemorten—Stockholm. Vi har inte möjlighet att bekosta anslutningsresorna per flyg eller hotellrum i Stockholm. För att detta erbjudande skall gälla måste biljetterna beställas genom RHL.

Avresa mitt i natten

Resan startar natten till måndagen den 25 oktober 1976 kl 00.10 från Arlanda med återkomst till Arlanda måndagen den 8 november 1976 kl 09.20. Inbokning på Arlanda sker en timma före avgång dvs kl 23.10 den 24 okt. Vi beklagar att tidpunkten för avresan är "mitt i natten", men vi har ingen möjlighet att påverka flygbolagens tidtabeller.

Läkarintyg

För den som är hjärtsjuk fordras läkarintyg som tillstyrker deltagande i denna rekreativresa.

Rekreativresa innebär att deltagarna skall klara sig på egen hand, men att vi har med sjuksköterska som en trygghetsfaktor. Någon form av behandlingsresa är det således icke fråga om.

Hälsodeklaration

Vidstående anmälan samt hälsodeklaration skall vara RHL tillhanda senast den 6 september 1976. Från den 15 augusti 1976 mottager vi anmälningarna. Liksom förra året kommer de medlemmar som icke åkt tidigare utomlands med RHL att i första hand komma med denna resa. Detta bör dock icke avskräcka dem som tidigare deltagit att anmäla sig, då de i mån av plats givetvis får medfölja. Vi har i år liksom förra året ett 40-tal platser.

Om Du önskar anslutningsbiljett genom oss, glöm ej att fylla i detta på anmälningsblanketten. Resebyrån sänder då anslutningsbiljetterna till Dig samtidigt med färdbiljetten. För att anmälan skall anses definitivt insändes kr 250:— per deltagare samtidigt med anmälan. Beloppet insättes på riksförbundets postgiro nr 95 00 11 - 7. Märk talongen "Rhodos 1976". Slutlikvid för resan skall vara RHL tillhanda senast den 24 september 1976.

Insändes till
RHL
Box 3196
103 63 Stockholm

Insändes senast
den 5 september 1976

ANMÄLAN TILL REKREATIONSRESA TILL RHODOS

Avresedatum: 25 oktober 1976 kl 00.10 från Arlanda

För att anmälan skall betraktas som definitivt insändes samtidigt anmälningsavgiften, kr 250:— per deltagare till vårt postgirokonto nr 95 00 11 - 7, varvid på talongen anges "Rhodos 1976".

Texta tydligt eller använd maskinskrift

Namn

Adress

Postnr och postadress

Personnummer Tel bostaden /

Tel arbetet /

Lokalförening

OBS! För hjärtsjuka deltagare erfordras läkarintyg som styrker deltagande i resan

Medresenär

Namn

Adress

Postnr och postadress

Personnummer

Anslutningsbiljett

Avresa från den /

Retur från den /

Icke rökare Rökare

Berättigad till pensionärsrabatt Medresenär berättigad till pensionärsrabatt

Sjöutsikt önskas kr 50:— Enkelrum önskas kr 290:—

VAR GOD KONTROLLERA ATT PASS ÄR GILTIGT!!!

Kollektiv reseförsäkring önskas. Pris kr 35:— per person under förutsättning att alla tecknar försäkringen. Ja Nej
(Ordinarie pris kr 42:—)

Har deltagit i någon av RHL:s rekreativresor tidigare. Ja Nej

HÄLSODEKLARATION

Närmast anhörig

Medicinsk grundsjukdom

När debuterade sjukdomen

Vårdats på sjukhus tiden

Ordinerad medicin

Allergi eller ogynnsam reaktion för något preparat

.....

.....

.....den / 19

.....

Underskrift

Ska vi ställa vårt hopp till lokalradion.

Vad ska vi ha lokalradion till?

Rune M Lindgren efterlyser debatt om lokalradions framtid

Det var 1925, efter en trevande försöksverksamhet 1924, som en egentlig och reguljär riksradioverksamhet kom igång i vårt land. Fram till 1955 sände dock radion över en enda kanal. 1955 startade så P 2 och 1962 P 3:s försökssändningar, som permanentades efter två år.

Med regionalradion och så småningom TV:s båda kanaler hade, kan man tycka, Sveriges Radio nått gränsen för sin kapacitet. Med friskt mod kastade man sig dock för en hel del år sedan också

ut i en försöksverksamhet med lokalradiosändningar över Kiruna, Halmstad, Jönköping — en verksamhet som idag har tagits över av Sveriges Lokalradio AB, ett nybildat dotterföretag till SR.

Lokalradio år 1977

Lokalradion startar sina sändningar 1977, över hela landet.

Det är en radioverksamhet som har sina lite bortglömda traditioner även i Sverige. Lokala sändningar, ja rentav privata radiostationer, hörde redan på 20-talet till begivenheterna i det svenska radioriket. Då förekom nämligen en sk radioklubsverksamhet lite var-

stans i landet. Det kunde hända, exempel kan vi här hämta från Boden 1923, Falun 1924, att reklampengar delvis svarade för kostnaderna för sändningarna. Pengarna kom från firmor som fick sina namn nämnda i programmen.

I nyare tid var det i RUT 69, dvs 1969 års radioutredning som lokalradio-idén först aktualiserades.

I dag är, som sagt, redan ingångsättningsdatum klubbade. Och de närmast ansvariga för verksamheten, bland dem tex Monica Boëthius, har redan låtit oss ta del av de s.a.s. övergripande målsättningar man har. Några mer ingående resonemang kring program-

innehåll och programformer har man av naturliga skäl ännu inte haft.

Nyheter och information

RUT menade att innehållet i lokalradioprogrammen bör omfatta nyheter, opinionsspeglade program och annan information; det ska också finnas plats för underhållning, sport och program i kulturella frågor.

Monica Boëthius, vice chef i Sveriges Lokalradio, påpekar att man på varje lokal station — tjugofyra till antalet — ska ges så stor frihet som möjligt att utforma den egna programprofilen. Lokalradion skall vara lokal, den ska vidare vara öppen — och självständig. Dess integritet måste till varje pris skyddas. Man bör inte, säger Boëthius i en artikel i radions interna programtidning Antennen, möda sig om att presentera spridda telegram med riksnytt eller internationellt för att "bredda utbudet" — sådant hör hemma i riksradien.

"Lokalradion ska vara öppen som ett torgstånd, stå och sända mitt på torget, tillgänglig för vem som helst och från alla håll", skriver hon drastiskt. Lokalradion skall, poängterar hon också, arbeta med tvåvägskontakter, skapa dialog mellan enskilda och grupper, medborgare och makthavare, gräsrotter och beslutsfattare.

Försök har gjorts

Det är ett sympatiskt program. I vilken utsträckning man ute på de lokala radiostationerna kan, och vill, realisera det är en annan sak. Lokalradioförsöken i Kiruna, Jönköping, Halmstad 1973 visar ju att man kan göra också lokalradio på skilda sätt. Lokala kritiker angrep tex Radio Jönköping och Radio Halland därför att radiofolket där satsat för lite på journalistik och för mycket på skval. Bl a hörde lokala firarprogram till de publikvänliga säljgreppen. Framgångarna — sådana hade man — var även i övrigt lättköpta. Folk fick höra sig själva, sina vänner, släktingar, bekanta och bekantas bekanta i radion. Vi sitter och "småpratar med lyssnarna", som man idylliskt sa i Jönköping. Lokalradioverksamheten i norr däremot var mera "problemorienterad", de flesta debattinläggen fanns också i denna radio.

Något nytt

Hur lokalradion kommer att förändra mediabilden må alltså vara en öppen fråga, men alldeles avgjort förs här något unikt och nytt in i det svenska mediasamhället. Det är ingalunda en radioverksamhet utan problem. Den lär inte komma att bli överdrivet resurs-

stark varken ekonomiskt eller personellt. Det finns risk för att den kommer att bli alltför provinsial. Faran med lokalradion är isoleringen i de olika områdena, poängterar Kerstin Gulbrandsen, nyutnämnd lokalradiochef i Luleå. När och hur och på vilket sätt lokalradion ska samspele med riksradien är också en tvistefråga.

Det finns — det bör också poängteras — erfaret radiofolk som ser med avsevärd skepsis på lokalradion. Det är, menar dessa kritiker, inte flera radioverksamheter eller program vi behöver. Det räcker gott med förnyelser och förbättringar inom de nuvarande ramarna.

Samhällsinsyn behövs

Andra kritiker menar att troligen kommer lokalradion att medföra en bättre ytlig bevakning av de bygder den verkar i — men det är inte den som behövs utan en journalistik som ger djup samhällsinsyn, som tex rapporterar om vad som skall hända i stället för att slött rapportera om vad som har hänt.

Det är troligen en motiverad skepsis. Det vill till ordentliga satsningar för en kritiskt uppsökande journalistik. Orkar en resurssvag lokalradio med det?

Bristen på kvalificerat folk kommer att tvinga oss till "oredigerade intervjuer, att fylla ut med grammofonmusik" — det är en annan röst utifrån lokalradio-Sverige.

Här är självfallet inte platsen att yttra sig mera bestämt om en radioverksamhet som ännu inte kommit igång, låt vara att vi har en del tidigare lite dystra lokalradioerfarenheter att åberopa. Men här kan vara platsen att efterlysa en liten förberedande debatt i ämnet: Vad ska vi ha lokalradion till? Den debatten behövs! ■

Årets man i SDR fick studiefliten på sanatorium

Vid Sveriges dövas riksförbunds årsstämma i Leksand i slutet av maj månad utsågs före segelsömmaren Kurt Ericsson, Göteborg, till Årets man för sina insatser i dövas föreningsliv. Kurt Ericsson var sekreterare i Sveriges dövas riksförbund 1932—1950. Han var

ordförande i Göteborgs dövas förening 1940—1965. Han bildade 1969 Dövas länsförbund i Göteborgs och Bohus län, är nu sekreterare där och agerar för uppsökande verksamhet bland döva som ej känner till dövas föreningsliv eller som av anförvanter hindras att söka sig till andra döva, och därför ofta är oerhört isolerade.

Kurt Ericsson blev döv av scharlakansfeber när han var nio år. Sedan fick han tuberkulos och låg på sanatorium i många år. På sanatoriet blev han stimulerad att läsa och skriva, och det har sedan varit till stor nytta i dövas föreningsliv.

Sjög i ensamheten

Efter vistelsen på sanatoriet var Kurt Ericsson mycket angelägen om att skaffa sig motion och vara utomhus för att hålla sig frisk. Han byggde själv en kanot och var i många år en flitig paddlare. Eftersom han inte hör, så har han svårt att kontrollera sin röst och sjunger därför gärna bland andra människor, men ensam ute i kanoten sjöng han av hjärtans lust.

Kurt Ericssons motionsintresse förde honom till en gymnastikförening, där det råkade finnas fem barndomsdöva medlemmar. Det var första gången han träffade på andra döva. Redan första dagen tog dessa döva — som gått i dövskola och kunde teckenspråk — med honom till Göteborgs dövas förening, och sedan dess har han hela sitt liv tillbringat två eller tre kvällar i veckan i dövföreningens lokaler. Numera gör han det ofta med att spela schack.

En verklig föreningskämpe

Efter ungefär ett år behärskade Kurt Ericsson teckenspråket bra, och blev revisor i dövföreningen, sedan blev han sekreterare i fyra år, därefter kassör i fyra år och slutligen ordförande i 25 år.

När dövföreningen 1932 började uppföra en sommarstuga på Björkö gick han med liv och lust upp i det och fick inte längre så mycket tid för paddling, fastän han samma år vunnit både 1 000 och 10 000 meter i mästerskapstävlingarna.

I de dövas föreningsliv har Kurt Ericsson arbetat aktivt och intresserat — förvärvsarbetat har han däremot enbart gjort för att tjäna pengar (enligt egen utsago).

Han började sitt förvärvsarbete med att sy segel i många år, och sedan sydde han militärtält tills han förtidspensionerades p g a hjärtbesvär.

SAF har ansvar för utslagningen

HCK svarar Karl-Olof Faxén som ansett att det måste vara skillnader i levnadsstandard mellan de som arbetar och de som är utan arbete

Direktör Faxén har i ett brev till HCK förklarat sina uttalanden om att handikappade och sjuka måste få en lägre levnadsstandard.

Faxén hävdar i sin förklaring samma idéer som i anförandet inför Skattebetalarnas förening, nämligen att det måste finnas en påtaglig skillnad i levnadsstandard mellan de som arbetar och de som är utan jobb, oberoende av orsaken till att vederbörande inte arbetar.

Faxén kan inte se något reaktionärt i att kräva lägre levnadsstandard för arbetslösa, sjuka och handikappade. Inte ens med den lägre standard Faxén vill bjuda på kommer någon att behöva lida nöd, skriver han.

— Du vädjar till skatteverkulans, när det fordras solidaritet, skriver HCK i sitt svarsbrev till direktör Karl-Olof Faxén, SAF. Vi publicerar HCK:s svarsbrev i sin helhet. Mellanrubrikerna är dock våra.

Vi tackar för svaret på vårt öppna brev till SAF. Tyvärr kan vi inte känna oss lugnade av Ditt svar. Den oro som Ditt anförande inför Skattebetalarnas förening väckte inom handikappprörelsen har tvärtom förstärkts.

Vi har nu fått bekräftat att Du håller fast vid tanken att skillnaderna i levnadsstandard mellan de som arbetar och de "passiva" måste bli större än idag — oberoende av orsaken till "passiviteten". Visserligen betonar Du att detta är Dina egna åsikter, inte SAF:s ståndpunkter. Men i en kommentar säger Curt-Steffan Giesecke att det är naturligt att den som arbetar får högre standard än "...en som valt att avstå från arbete". Därmed förefaller det som om SAF trots allt ställer sig bakom grunddragen i den ideologi som Du för fram.

Skillnaderna påtagliga

Du blundar alltjämt för det faktum att skillnaderna i levnadsstandard mellan

de som har jobb och de som är utan redan idag är mycket påtagliga.

- De förtidspensionärer som inte haft tillfälle att intjäna full ATP har en påtagligt lägre standard än de som arbetar. Särskilt drabbas de unga förtidspensionärerna, de som aldrig givits chansen att komma ut i arbetslivet.

- Ett handikapp påverkar hela familjesituationen. I familjer med en svårt handikappad anhörig eller barn, måste ofta någon vara hemma — enligt Din terminologi vara "passiv" — för att klara omvårdnaden, vilket är ett dygnet-om-jobb. Dessa familjer lever som regel på en påtagligt lägre standard än andra familjer.

Menar Du verkligen att dessa standardskillnader inte bara är acceptabla, utan att de också skall förstärkas? Våra exempel kan mångfaldigas. Men vi vill också peka på en annan följd av olika funktionsnedsättningar. I vårt samhälle finns ett rikt utbud av service och aktiviteter som är avsedda för alla medborgare.

- Har vi på detta område jämställdhet? Kan handikappade ta del av detta utbud i lika stor utsträckning som andra? Nej, det glöms allt för ofta bort att det även här råder stora standardskillnader.

- Många handikappade kan inte delta i olika aktiviteter, som vänder sig till alla, därför att de inte kan åka med de allmänna kommunikationerna. De måste noga välja tillfällen att ge sig ut, då färdtjänstresorna i de flesta kommunerna är starkt begränsade.

- För synskadade barn och ungdomar, som inte kan läsa vanlig skrift, finns inte en enda (!) underhållningsbok på band eller punkt. För vuxna synskadade har litteraturen minskat i förhållande till de övrigas litteratur. De synskadades totala tillgång till nyheter motsvarar ungefär en sida i en daglig tidning per vecka.

- De döva och svårt hörselskadade är effektivt utestängda från de olika scenkonsterna eftersom man inte

anpassar föreställningarna till deras villkor.

Vi skulle kunna peka på många fler saker vilka alla bekräftar att handikappade — även om de arbetar — men framförallt förtidspensionärerna, lever på en påtagligt lägre standard.

Skall handikappade leva på nåder?

Men om detta tvista vi ej, invänder Du kanske. Jo, just om detta handlar det. Konsekvensen av Ditt budskap är att de som drabbas av bl a handikapp skall leva på nåder. Du underblåser en skatteverulans i stället för att peka på de stora behov som måste tillgodoses via samhällets solidariska insatser för vilka skatterna är nödvändiga.

Men jag försäkrar, säger Du, jag vill inte att någon skall lida nöd. Tack så mycket K-O Faxén! Den tiden är förbi då handikappade nöjde sig med en sådan målsättning. Handikappade idag vill ha rätten till samma levnadsnivå som andra människor, vi anser oss ha rätten att leva på lika villkor med andra.

Det är därför beklämmande att läsa hur Du raljerar med tanken att landets 4 1/2 miljon arbetande skall arbeta ihop vad alla behöver utan egen ekonomisk stimulans och att de skulle arbeta "enbart på grund av solidaritet". Det är att våldföra sig på sanningen — minst sagt — att påstå att människor i detta land inte får någon egen ekonomisk nytta av att arbeta. Och vi vågar faktiskt tro att människorna är så sunda att de hellre satsar på solidaritet än egoism. Det är ju faktiskt så att samverkan — solidariteten människorna emellan — medför också ett skydd och en trygghet för den enskilde.

Den solidariteten kan vara bra att ha om man på väg till jobbet drabbas av en olycka med livslång invaliditet som följd. Solidariteten behövs om barnet med intellektuella handikapp, hörsel- eller synskador, svåra allergiska besvär

Forts sid 22

STATUS BILDKRYSS

FÖR FOTEN AVLÅDE ED			LÄGGER PÅ ETT KOL EXTRA	LED I EKEN UPP- VAKTNING									16871- REK- LÄM	
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	
↘			EN MINDRE LÅDA				TAR TAG I SPAT				DEN GAM- LE			
LYSER UPP							KAN KOMMA EFTER TVI				IVRAR FÖR NYKTER HET ÄGGLIK			
BIL- MÄR- KE			VERS NOG- GRANN				ÖVER- LÄGG- NING				SKALL BE- TA LÅS OHYRA			
PÅ FINT GOLV							KAN VAKT GÅ	↘					INGEN- TING	
				SKISSA PRO- NOMEN				SRET AREAL				SKIÖVA		
SEGEL KAN BRUMMA		DONERA SER INTE UT ÅTT ORKA		KAN TJUREN BÄRA		UT- SIKT			BLIR LÄNG- REV		LAPP		KATT FINA PÄN- NILKOR	
↓													SLUT- ORD PÅ LOTT	
BIL USA			EN TID I VECKAN			STREK	GRÄS- MARK	LOFOT AVISA						
													BIT AV KAKAN EGEN	
TRIVS I SJÖN KRYPDA								ORDNA I ÖRDNINGS- FÖLJD						
↓														
AKRO- BÄTKIK				BIL- LÄR HUS- BOLKEN		KEN MÖRTEN NAPPA PÅ	↓	TOG SE- GER	↘			ALBY FOTBALL- KLUBB	KA- RESS	BLAD
↓														
			SVENSKT VATTEN KLACI- VÄRIA						PAPPA I DJUR- VÄRLDEN	↘		GRÅ REST		
SKER I HENS- HUSET			FLYGER HÖGT									GAMMAT		
↓														
							INGET I BÖRJAN		FÖRSTA MÅLET	↘	SVAR- TING			
													HEMMA UTAN ORSAK	
													↘	

nr 7

Namn

Adress

Postadress

Lösningarna måste vara **Status redaktion**, Box 3196, 103 63 Stockholm, tillhanda senast den 10 sept. och tävlingsbrevens skall vara märkta "Bildkruss nr 7".

Tre priser utdelas som vanligt, nämligen ett på 50, ett på 25 och ett på 15 kronor.

Pristagarnas namn meddelas i Status oktobernummer.

GUNNAR NILSSON Sikten är fri till Skutan

En man går ut på gården framför den röda trävillan, och stegen han tar är långsamma och tröga, som skulle han känna sig för att marken bär honom.

Det är som att gå ut på isen då sjön lagt sig, tänker mannen, och han lik-som kryper in i vårrocken fast det snart är midsommar och syrenerna blommar. Han sträcker händerna mot solen, och den stöter inte bort honom längre. Han kisar mot den, grinar illa mot den, där den sticker mot honom. Det är då han får syn på fjället långt borta. Det är grönt, svart på sina stäl-len med vita fläckar på toppen. Han ser Skutan för första gången på länge. Han känner hur tårarna tyst rinner nerför kinderna och Skutan försvin-ner liksom i ett dis — men kommer tillbaka när han tyglat sina känslor.

Han kom tillbaka från asylen om hösten, när marken var frusen och det är först nu som han tycker att han vaknat upp ur den långa sömnen, den som sprutorna och pillren och de vita rockarna och gallren och den monoto-na tillvaron drev honom in i.

En sån rackare, hade man sagt om honom, tänka sig att anklaga en så högt uppsatt man som fiskalen för underslev, och ha fräckheten till och med att skriva om det i tidningarna, fast det tog tid och pengar innan vi listade ut vem som dolde sig bakom signatu-ren pegasus. Nån från latinskolan, kan man tänka sig...

Det var på vintern för 12 år sen som det stod att läsa i den lilla lokaltid-ningen att människor med dödsbon som förvaltades av en person i en viss högt uppsatt ställning, aldrig fick se verifikationerna på redovisade medel och att de heller aldrig fick veta något om skogarna de rådde om stod kvar på rot eller var huggna till timmer eller pitprops.

Det var bara några som noterade den första blänkaren. Så dröjde det ett tag och så kom det en ny liten artikel under Fria Ord. Då talades det om en man från skogsbygderna, som gått över sina skiften och hittat stubbar där träd skulle stått, men när han frågat fiskalen om var träden kunde vara, hade han fått till svar att stubbar aldrig blir träd och att de där stubbarna måste vara bra gamla.

Det var då pratet kom igång. Vid whistborden tisslade man och tasslade, på bjudningarna undrade man vem det kunde vara som så oförsynt vågade tvivla på de som lag och rätt hade att förvalta och kanslisterna i Rådhuset och på Länsstyrelsen började flitigt som myror utesluta och lägga till bland dem man visste måste ha fått vetat något.

De grå myrorna var flitiga till långt in på nätterna, de grävde sig igenom stora och lilla minnesförrådet utan att hitta någon att misstänka.

Återstod bara en sak, menade fiska-

len — att gå upp på tidningen ända in till chefredaktörens skinnklädda soffa och göra sig till. En middag på Grand och en liten present, ett grått kuvert skjutet över bordet, skulle väl göra nytta.

Och så det underförstådda hotet: spaltmillimetrar som kunde krympa så sakteliga, så sakteliga; utan att man visste något så var det inte många an-nonsörer kvar, kan man tänka sig vil-ket elände.

Utan annonsörer så blev det klent beställt med läsare, och blev det näs-tan inga som läste blaskan, så blev det väl inga vackra kvinnor på redaktö-rens bjudningar och inga blinkningar när man mötte damerna, som så gärna ville bli omskrivna och avkonterfejade. Så skulle det livet vara slut, och den präktiga gamla insuttna skinnsoffan bäras ut av stadsfogden tillsammans med allting annat: stilar, sättmaskiner, teleprintrar, skrivmaskiner och så sist av allt den rangliga gamla pressen.

Fjorton dagar drömde redaktören om grå myror som åt sig genom in-gångarna till tidningens gamla träkåk, och när spaltmillimetrarna började krypa ner, till och med när det lacka-de mot Lucia och jul och de tindrande ljusen. Si, då tog han på sig den mag-nifika pälsen och gick ner till Grand redan klockan elva och satte sig att vänta. Och undret över undret skedde, ett herrans under kunde man tänka

När han gick ut på Brunflövägen kunde han för första gången se ända bort till Skutan. Han drog in syrendoftan djupt i sina lungor. Hans nya liv skulle börja. En kortnovell, delvis dikt och delvis verklighet från landet där bortom norr av GUNNAR NILSSON, själv infödd i Republiken.

sig. Vid 12-slaget då myrorna från Rådhuset brukade knapra så käkarna gick varmgång i sina hålor, ja då kom en liten mager man med pincené och bad att få slå sig ner hos den stora, som bara blinkade till och beställde in två stora groggar i väntan på lunchkorvarna och portern.

Det myran sa, det sa den med små, men vassa ord och groggarna blev både två och tre och fyra och portern byttes ut mot vin och korven mot entrecôte och så blev det punsch till kaffet. Så när herrarna gick, bytte man också kuvert. Redaktören sköt över ett tunt kuvert till myran, som kvittade

med ett tjockt och brunt dito.

Natten efteråt hade man hämtat en ung man i det röda trähuset. Det var läkare, och det var sköterskor och det var skötare med händer, stela som spett och det var också polis med, som tryggt såg till att läkarintygen var riktigt skrivna, att allt gick lagligt till.

Kanske skulle han ha legat där i den vita salen med gallren ännu om inte en ung och dådkraftig journalistvolontär med en jur kand på fickan fått höra talas om fallet, rotat i tidningens arkiv och kommit alltsammans på spår. Och när skrällen kom, då falsarierna uppdagades satt han som refe-

rent på tingshuset, antecknade och granskade och lät en god vän skriva en inlaga om mannen på asylen.

När det var skett som ödet hade fullbordat, satte han sig i den gamla skinnsoffan, spände ögonen i chefredaktören och sa: Jag vet allt, till och med om groggarna och kuverten och punschen och blinkningarna och de vackra kvinnorna.

Undanflykterna var många, men intet stod den brottslige bi den gången. Dagen därpå kunde alla tidningens köpare, och de var ännu flera då, läsa om den sorgliga historien från början till slut. Därför tog det bara två dagar innan mannen på asylen kallades in till överläkaren, fick veta att han skulle bli fri om en vecka och att han till dess skulle få ett eget rum och kunde gå och komma som han ville.

Sedan var det många besök och många blombuketter och brev som hittade vägen till honom, men ingens gick han, utan han ville liksom inte vakna ur dvalan och när grindarna öppnades och bilen körde iväg med honom hem var det många som undrande skakade på huvudet. Rätt hade de som tvivlade, de kloka är alltid skeptiska så när på — för det är idag som han för första gången känner livets pulsar slå och det är idag som syrener blommar och han vänder om och går in och öppnar fönstret i biblioteket och låter sommaren vandra in. ■

Ett tryggt stöd i en svår stund

Stockholms

ELDBEGÄNGELSEFÖRENING

Ombesörjer både eldbegängelse- och jordbegravningar. Utan enskilt vinstintresse.

Huvudkontor: Sveavägen 116 vid Odengatan 15 16 60
Söder: Ringvägen 127 40 58 59 eller 40 58 76
Folkungagatan 104 (vid Renstiernasgatan) 43 66 17

Kungsholmen: Hantverkarg. 28	53 33 75	Sollentuna: Sollentunav. 118	96 26 25
(AB Öhmans begr.byrå)		Hägersten: Blommensbergsv. 127	
Östermalm: Valhallav. 143	63 40 61	vid Hägerstensv.	18 65 00
Handen: Källv. 20 B	777 22 10	Järfälla: Ombud fru G. Hahn	0758/108 00
Märsta: Ombud. Stationsg. 3	0760/150 90	Göteborg: Chalmersg. 21	031/20 21 30

Rådgivning och dödsfallsanmälan efter kontorstid 08/51 91 00

Kronobergarna kombinerade studier med en utflykt genom västra Sverige till myskoxarnas rike i Norge

Så här vackert är det hos värmlänningar i Västra Ämtervik. I förgrunden sjön Aplungen, i bakgrunden del av Fryksdalshöjden.

Fyrtiofem kronobergare — medlemmar i länets Hjärt- och Lungsjukas förening — har varit på utflykt i de norska fjällerna, en liten näpen tur om 263 mil på längden, och över 1 000 meter på höjden. Resan tog åtta dagar och är den längsta i föreningens 30-åriga historia. Att beskriva alla upplevelser under resan går inte, stoffet är allt för mäktigt och om-

fattande. Det hela får bli en summering, säger **STURE STAMMING** som skrivit denna inspirerande rapport.

Första kvällen ägnades åt solnedgångspromenader på bryggorna i Smögens fiskeläge, en plats som var betydligt tjugisigare i verkligheten än vad de allra grannaste bland vykort kan ge sken av. Sedan rullade bussen vidare,

över Svinesund och Karl XII:s baneplats till Drammen, där den i en spirtunnel klättrade upp på toppen av ett högt berg, en turistattraktion som lär ha kostat 60 milj kr.

I Oslo bodde resenärerna flott på Hotell Astoria, var ute och tittade på Holmenkollen, Kontikiflotten, Nansens polarskepp, Rådhuset, med alla dess målningar och den mäktiga Vigelandsparken.

Nästa dag bar det iväg in i Gudbrandsdalen — Dalarnas Dal — av många klassad som det vackraste Skandinavien kan uppvisa. Vädret var bra, solen sken, både på blommorna nere i dalen och på de snöhöljda fjälltopparna. På kvällen gjordes en utflykt till Hörningen 1 160 meter över havet. Färden gick på branta serpentinvägar och blev en av resans stora upplevelser. På natten sov resenärerna på ett hotell i Otta, där bruset från en mäktig älv hördes in på hotellrummen.

Myskoxar

I Norge gick färden genom en rad välkända orter, bl a Hamar, Lillehammer och Røros. I Dombås gjordes ett uppehåll för att resenärerna skulle få njuta av utblickarna upp mot det höga Dovrefjellet, vars snöhätta ligger hela 2 286 meter över havet. Häruppe har Norden sin mest exotiska djurart — myskoxen, som störd av turisternas närhängenhet har börjat emigrera till Sverige.

I Funäsdalen, som var nästa övernattningsplats, kunde befolkningen berättas om två stora myskoxtjurar, som anlant under dagen och visat en sådan

aggressivitet, att en del ortsbor inte vågat lämna sina bostäder.

Renar och knivar

Från fjällvärlden rullade bussen sedan söderut genom Härjedalen, Dalarna, Värmland, Västergötland till Växjö och Älmhult i Småland. Ur den rika detaljfloran kan följande noteras: Snöbollskrig i trakten av Röros, betande renfloccar i Härjedalen, skön konst i Oslo, minnesrika stunder kring Selmas Mårbacka och Rottneros, knivaköp hos Mora-Nisse, Habo kyrkmålningar, vindpiskad fjällnatur, små porlande fjällbäckar, mäktiga forsar och älvar, blommande äppelträd i dalgångarna och de underbara utblickarna uppe från höjderna.

Studier

Den fina resan hade organiserats av föreningens Älmhultsavdelning, med Birger Äqvist i spetsen. Älmhultsmedlemmarna hade fö läst "Norge" i en studiecirkel under vintern.

Under uppehållet i Oslo blev det mera studier, en tvådagarskurs, anordnad i samarbete av riksförbunden i Norge och Sverige. Första kvällen höll Birger Äqvist ett hälsningsanförande, varefter Sivert Klasson, Stockholm fungerade som kursledare. Leif Andreassen från Hjerter og Lungesykeförbundet i Norge talade om sin organisations arbete och målinriktning, där studieverksamheten utgör en av hörnstenarna.

Nästa dag kom Berit Stubb, även hon från det norska förbundet, och berättade om sitt lands sociallagar, speciellt på de områden som berörde de hjärt- och lungsjuka. De intressanta föredragen efterföljdes av livliga diskussioner, där inte minst skillnaderna mellan de båda länderna togs upp och ventilerades.

Trivsamt resa

Stor del i att den långa färden blev så lyckad och trivsamt hade reseföretaget Osby-Turist AB, vars chef Karl-Erik Jönsson själv rattade bussen, samtidigt som han var en mästare i att berätta roliga historier. Vid sin sida hade han en perfekt bussvärdinna, Maj-Britt Antonsson, som såg till att alla mådde väl och att humöret alltid var på toppen. Resans ålderman, Karl Bergström från Moheda, nära 80 år gammal, vill vi också ge en blomma, för hans prima humör och glada historier. Efter åtta dagar var resenärerna åter hemma i Småland, brynta av fjällsol och med många glada minnen i bagaget.

Foto: Mark Markefelt

Till Otto Odenbratt som fyllde 80 den 23 juli

Du hade undanbett Dig personlig uppvaktning. Du kände inte för det då och vi respekterade Din önskan.

Vi vill ändå på något sätt hedra Dig och sända våra varma gratulationer i efterhand och tillönskan om god fortsättning.

Du är en av "de gamla" som var med från början i den här verksamheten och Din tid som pliktrogen kassör i Sandarnes Patienters Understödsförening som Göteborgsavdelningen hette då, minns vi. Den är legendarisk. Sedan har Du fortsatt som lika noggrann och pliktrogen revisor.

För att inte tala om Din stora insats som vår egen "nöjespappa". Tänka sig, vi hade en nöjesarrangör som varit med Ernst Rolf på sin tid, och som på gamla dar kan beskådas i TV-rutan som medaktör i teaterpjäser. Det är ingen dålig karriär.

Mätte Du ha många verksamma år kvar

önskar hjärt- och lungsjuka i Göteborg genom Elisabeth

Sofiero och Norrviken gav skånefolk sånglust

I Mellanskånes Konvalescenthjälp brukar man anordna en busstur varje sommar. Så också i år. Det skedde söndagen den 20 juni 1976. Trots den regniga morgonen var det ett 50-tal som glada och förväntansfulla uppsamlades i Eslöv, Höör och Hörby.

Färden gick först till Sofiero, kungligt slott, som nu ägs av Helsingborgs kommun. Man gjorde en rundvandring i den fantastiska parkanläggningen där rhododendron just stod i sitt allra praktfullaste flor.

Förmiddagskaffet intogs i Ängelholm och då bröt solen genom molnen och lyste sedan hela dagen och skänkte glans åt allt och alla. På fina vägar med tjugusig utsikt över Hallandsåsens underbara natur gick färden till Norrvikens trädgårdar. Med guide fick man där njuta av detta blomsterparadis med de olika och unika trädgårdsanläggningarna.

Färden fortsatte sedan till Båstad där Hotell Enehall dukat fram en utsökt god middag. Där blev också tillfälle till en paus ute på terrassen med skön utsikt över grönska och hav.

Hemfärden gick åter över Hallandsåsen till Mellby där det smakade utmärkt med eftermiddagskaffe.

Under färden sjöngs allsånger och såldes RHL-lotter under hög stämning.

Det var en samling mycket nöjda och tacksamma deltagare som lite senare återbördades till respektive hemorter.

Många av våra medlemmar är äldre och mycket isolerade, så för dem var det en upplevelse att få komma ut denna strålande sommarsöndag. Den fina gemenskapen gjorde också att man njöt dubbelt av allt det vackra i naturen.

Greta Nilsson

HCK kritisk mot utredningen om medicinsk rehabilitering

Visst måste det till en bättre samordning mellan medicinsk rehabilitering, arbetsvård och sociala insatser, skriver HCK, men det räcker inte med dessa vackra ord! Utredningen borde ha utarbetat en modell för hur samarbetet ska fungera!

Utredningens huvudförslag, att alla alla landsting ska få resurser för medicinsk rehabilitering, är efterlängtat. Redan 1975 föreslogs samma sak av dåvarande medicinalstyrelsen, så nu är det verkligen dags att förslaget blir förverkligat.

På ett par punkter är HCK emellertid starkt kritisk: Utredningen för fram mossbelupna tankar, svarar HCK på förslaget att slutna vårdplatser behövs för "personer med dålig arbetsmotivation" och som är "starkt pensionsinriktade".

Några ord från Falun

Ett litet tack för en fint genomförd kurs på Yxnerums kursgård. Kursmaterialet var bra utarbetat och gav oss en god information om studieorganisationens arbete och många fina råd om hur vi skall nå ett gott resultat. Och genom den verkliga goda kamratanda som rådde mellan samtliga deltagare var det lätt att tillgodogöra sig kunskaperna. Och där upplevde man att det går bra för människor med skilda problem att arbeta och vara tillsammans bara vi tar hänsyn till varandra.

Och kursledarna för denna veckokurs är fina föregångare för detta. — Tack, Hans och Jan-Åke!

Hoppas att vi kan förverkliga meningen med kursens ändamål, och kan nå goda resultat i vårt fortsatta arbete.

Thora hälsar

Kvarts miljon radiohjälpens CF-resultat

Radiohjälpens insamling till förmån för CF-barn och -ungdomar i vårt land blev mycket framgångsrik. Under själva kampanjperioden 15/2—31/3 1976 flöt över en kvarts miljon in. Även efteråt har medel inkommit till Radiohjälpens konto för vidare befordran till Riksföreningen för Cystisk Fibros (RfCF) och de CF-sjuka.

Vid Radiohjälpens styrelsesammanträde i maj månad beslutades att 312 000 kronor skulle tillföras RfCF, en rekordsiffra jämfört med de insamlingar som skett sedan Radiohjälpen fick ny form 1973. Tidigare hade 205 000 varit bästa insamlingsresultatet. RfCF:s styrelse har beslutat att samtliga inkomna medel ska fördelas på tre grupper — forskning (30 %), information (30 %) samt stöd åt CF-familjer och CF-sjuka (40 %).

Över 150 artiklar och reportage

Att CF-budskapet "gått hem" är det ingen tvekan om. Över 150 tidningsartiklar och reportage, ett 20-tal radioinslag/program och tre TV-inslag samt

mängder av TV- och radiotrailers (med röster som tex Ernst-Hugo Järegård, Maj Ödman, Sigge Fürst och Peter Granberg) har verksamt bidragit till det goda informations- och insamlingsresultatet.

Att en så glädjande stor siffra som 312 000 noterats tyder på att om cystisk fibros tidigare var en i det närmaste okänd sjukdom i Sverige, så har allmänheten nu fått upp ögonen för att det är Sveriges svåraste ärftliga ämnesomsättningssjukdom, en sjukdom som måste bekämpas med alla till buds stående medel! Det fina resultatet visar också att den lilla föreningen FfCF, som bara har 470 medlemmar, "informationsavdelningen" bestående av en man samt det lilla kansliet på Akademiska sjukhuset i Uppsala gjort ett gott arbete för de CF-sjuka. Särskilt föräldrarna har gjort stora insatser.

Ytterligare stöd behövs

Just nu pågår fortsatta aktiviteter för att sprida information om CF — och stärka riksföreningens ekonomiska resurser ytterligare. För trots det goda insamlingsresultatet återstår mycket att göra — och krävs stora pengar — för att tex forskningen ska kunna fungera i den utsträckning man önskar. RfCF hoppas mycket på skolorna landet runt och på att de till hösten ska ägna sina Operation Dagsverke åt CF. För att finna CF-gåtans lösning krävs tyvärr pengar. Det vore tragiskt om lösningen låg "runt knuten" och man inte nådde dit i brist på pengar! RfCF:s eget 90-konto är 900228-8.

HCK svarar

Forts fr sid 16

eller rörelsehinder skall ges en start i livet likvärdig med andra barn, få en fullgod skola och om deras familjer skall kunna leva så normalt som möjligt.

Vi måste reagera

Dina och Curt Steffan Gieseckes åsikter, leder till att svenska "glistruptendenser" får luft under vingarna. Idémässigt stödda av så mäktiga personer och organisationer, motarbetas lätt den reformpolitik, som är nödvändig för att tillgodose de sämst ställdas berättigade krav.

Vi måste reagera då vi av erfarenhet vet att våra behov bara klaras om medborgarna är beredda att ge samhället resurserna. Skall vi få ett samhälle för alla måste samhället få ökade resurser. Att begränsa eller minska dessa vore en katastrof för oss. Är Du verkligen beredd att medverka till en

skattesänkning, som ytterligare skulle försvåra för handikappade att ta del av samhällslivet.

Så detta att "avstå" från att arbeta. Påståendet är oförskämt. Våra medlemmar som förtidspensionerats har verkligen inte frivilligt valt att avstå att arbeta. Sanningen är att de blir utslagna eller aldrig mottagna av ett arbetsliv som ställer orimligt höga krav på arbetskraften. Det kan inte ligga någon rättvisa i att de därför skall ges en påtagligt lägre levnadsnivå. Eller vad är det för rättvisa i att personer, som gett sitt bästa under årtal i produktionen och som på grund av yrkessjukdomar får sviktande krafter och mot egen vilja måste acceptera del- eller helpension, skall ges sämre ekonomiska villkor?

SAF har ansvar för utslagningen

SAF — i egenskap av företrädare för arbetsgivarna — har ett stort inflytande på arbetslivets utformning. Därmed har SAF också ett ansvar för utslagningen. Din insats i samhällsarbetet vore betydligt mer konstruktiv, om Du tog Din del av detta ansvar — i stället för att propagera för en lägre levnadsstandard för de som inte fått arbete eller som blivit utslagna.

Den här debatten har varit mycket lärorik för oss. Bakom de socialpolitiska reformerna och framstegen ligger många års arbete också inom våra organisationer. Fram tills nu, har vi inte trott att det skulle vara nödvändigt att slå vakt om redan uppnådda förbättringar. Du har emellertid visat att de socialpolitiska målen inte är självklara för alla. Du har lärt oss att vi måste slå vakt om det vi redan uppnått.

Tack för det, Karl-Olof Faxén.

Men vi kommer inte att nöja oss med tanken att avvärja reaktionära hot. Av det sagda hoppas vi att det klart framgår, och det är ett besked också till det politiska livet, att vi kommer att intensifiera vårt arbete för att minska de klyftor som alltjämt råder. ■

Pristagare bildkryss nr 5, 1976

- 1:a pris 50 kr Lisa Hedman, Säljansvägen 244, 811 00 Sandviken
- 2:a pris 25 kr Bror Palm, Bryggargatan 45 A, 902 52 Umeå
- 3:e pris 15 kr Kerstin Wennberg, Krongårdsringen 10, 951 43 Luleå

Hörapparat

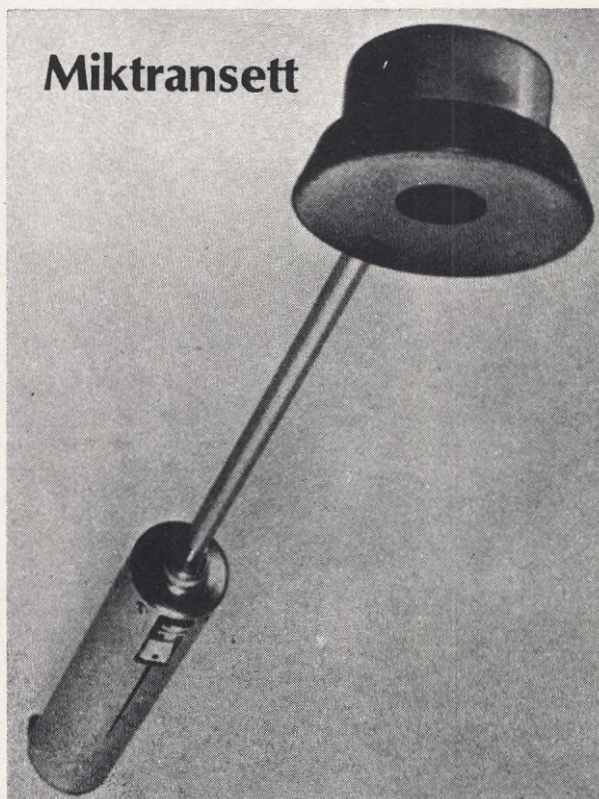

Miktransett

är en hörapparat som är mycket lätt att sköta. Den underlättar samtal mellan hörselvårdande personal och patienter. Präster och folk inom åldringsvården behöver Miktransett för att överbrygga nedsättningen i hörseln hos de gamla. Miktransett är också ett bra hjälpmedel för hörselskadade som har svårighet att handha vanliga hörapparater.

NYHET!

Nu även med telespole.

Produktprogram

Höranläggningar
Hörapparater
Hörseltekniska hjälpmedel
Effektförstärkare
Högtalare
Akustikförbättring

AB Transistor

Box 49093, 100 28 Stockholm. Tel 08-54 18 20

VARFÖR JUST SCAN?

SCAN ÄR ett helsvenskt varumärke. Scan-märket ägs av slakteriorganisationen som i sin tur ägs av 140.000 svenska bönder. Scan är också det sammanfattande namnet för slakteriorganisationen.

SCAN ARBETAR inte för egen vinst — utan för att de många enskilda företagarna, bönderna, skall få rättmätig betalning för sina produkter.

BÖNDERNA OCH deras anställda är måna om att producera bra varor. Fuskas man idag, kan man vara helt borta från marknaden i morgon. Det finns ett självklart ansvar då det gäller kvalitet.

BAKOM DE Scan-märkta produkterna ligger en omfattande kvalitetskontroll och utveckling, bl.a. genom Köttforskningsinstitutet och Jordbrukets Provkök.

SCAN-VAROR FINNS över hela landet, liksom Scan-fabriker och slakterier. Recepten på flera "stora" Scan-varor är gemensamma. Detta — tillsammans med att Scan har en stor modern kylbilspark — gör att du kan lita på kvaliteten, var du än bor, när du än gör inköpen.

SLAKTERIFÖRBUNDET/SCAN

